

Göran Persson

Silvergruvan

Konstnär Göran Persson, f. 1956

Titel Silvergruvan

År 2002

Teknik Elpolerad rostfri plåt
och corténplåt

Placering Sala Silvergruva,

Sala Silvergruva

I tävlingen som Sala kommun utlyst var ledorden - Vägvisare, Silverstaden och Gruvgångarna.

I mitt vinnande förslag kombinerade jag den högblanka rostfria plåten med den grövre Corténplåten. (Cortén plåt har den egenskapen att den endast ytrostar och sedan faller den inte ut något som kan missfärga.)

Under marken gjordes infästningar i betong som sedan doldes med sk slaggsten.

Mått: 8 x 3 x 0.3 meter.

Placering: Vid infarten till gruvan, riksväg 56. År 2004.

Beställaren var mycket nöjd med blandningen av de två stålsorterna och några år senare fick jag även göra en större industriskylt till området.

Göran Persson

Foton Lena Waxell

Fredag 18 oktober 2002
Vecka 42

SA ökar
100 ex

SALA ALLEHANDA

Grundad 1878

Upp- och nervänt utropstecken blir stopptecken. Sala silvergruvans verksamhetsledare Lena Waxell visar modellen till det konstverk som ska visa vägen till gruvan. Konstnären är Göran Persson från Karlskoga. FOTO: INGALILL FORSS-NORBERG

Sju meter hög pelare ska dra gruvbesökare

Sala. Ett mer än sju meter högt konstverk ska bli både stopptecken och vägvisare för besökarna till **Sala silvergruva**. Än så länge finns det enbart som modell, men snart ska det stå i full skala vid infarten från riksväg 67.

I det EU-stödda projektet Destinationsutveckling Sala ingår att göra en tydlig entré till silvergruvans område.

– Turisterna vet inte riktigt vilken väg de ska ta för att komma till gruvan. Nu ska stora infarten nerifrån riksväg 67 bli tydlig och välkomnande, säger Lena Waxell, gruvans verksamhetsledare.

Ett konstverk, som samtidigt är en "stoppskylt", är lösningen. För att få fram förslag togs kontakt med kulturarbetsförmedlingen i Örebro. Via den inbjöds åtta konstnärer att komma med

förslag. 300 000 kronor skulle verket få kosta att uppföra.

Av fyra inlämnade modeller valdes slutligen den som gjorts av Göran Persson från Karlskoga. I färdigt skick blir det ett sju och en halv meter högt konstverk. Det består av en två meter bred pelare i corténplåt, som åldras vackert rostrött. Högst upp sitter en rund plåt med silhuetter av några gruvbyggnader.

Pelaren har genombrutet mönster med inspiration från gruvans ortsystem och ska natetid belysas inifrån. Den

står på ett uppbyggt stenröse. Ytterligare sju små rösen ska flankera vägen mot gruvan.

– Vi ska ansöka hos länsstyrelsen om att få använda sten från slagghögarna, men chansen är tyvärr inte så stor. Slagghögarna är ju fasta fornlämningar, säger Lena Waxell.

INGALILL FORSS-NORBERG

Vad händer nu?

Den 20 december ska det nya konstverket enligt planerna stå på plats intill riksväg 67.

Karlskoga-Kuriren i november 2002:

SALA SILVERGRUVA. Karlskogakonstnären Göran Persson visar och berättar om motiven från gruvan. På väggen hänger en mall av själva kronan. Kronan kommer att elpoleras så att den ska glänsa som silver. Bild: MALIN d KLEEN

Görans konst bli vägskylt i Sala

Karlskogakonstnären fick äran att "lysa upp" Sala silvergruva

KARLSKOGA

8,5 meter högt och tre ton tung. Den består av 48 delar och kommer att lysa upp Sala silvergruva.

Det är Göran Perssons skulptur som är under tillverkning. Fyra företag från Degerfors är inblandade i tillverkningen och den 19 december ska den vara på plats.

Kommunen i Sala ville ha en blandning av vägskylt och symbol för deras silvergruva. De sökte pengar till EU-projektet Destinationsutveckling Sala silverstad.

Kommunen tyckte att skyltningen till gruvan varit för dålig. Nu ville man ha ett monument som skulle synas när besökarna kom. En levande representant från Sala silvergruva ringde upp Göran Persson.

– Hon berättade att de hade kontaktat flera konstnärer och hon var intresserad av att se vad jag gjort, berättar han.

– Hon berättade att de ville ha ett konstverk som skulle fungera som en skylt åt silvergruvan. Jag

skickade in några bilder och i april fick jag reda på att jag blev uttagen bland fyra andra.

Fem konstnärer

De fem konstnärerna blev inbjudna till Sala för en heldag med rundvandring i gruvan och information av representanter från Sala kommun.

– De berättade om sina önskemål. Vi fick reda på att skulpturen ska förknippas med gruvan. Den ska vara skalenlig, landskapsanpassad, fungera som en vägskylt, symbolisera silvret, vara underhållsfri och citad så att den ska fungera som symbol på mindre skyltar. Ja, de var mycket tydliga.

Tre veckor på sig

De fem utvalda fick sedan tre veckor på sig att göra en kopia av sin skulptur.

– Under informationsdagen satt jag med stora öron och liten mun. Jag lyssnade in mig på vad de ville ha. Ramarna fanns där, annars var det fritt. Det går några dagar när jag bara spånar. Det är underbart att jobba på det viset. Det kan bli helt galet

ibland. Men jag är helt koncentrerad under den här tiden och är inte rolig att leva med då. Sen landar jag och aer vad jag kommit fram till.

Göran Persson berättar vidare att under inledningsstadiet jobbar han med kartong, mattkniv och klister. Han tycker inte att man ska nöja sig med den första modellen, även om den blir bra.

Många modeller

– Det blir många modeller innan man blir nöjd. I projektet ingår det att ha en budget och även jobba med ett material som inte behövs underhållas. Jag har jobbat med rostfritt stål förut och tyckte att det materialet skulle fungera bra här.

För att hitta motiv åkte han till gruvan och fotograferade. Han tittade även i flera böcker. Till slut växte skulpturen fram.

Sedan var det dags för konstnärerna att komma tillbaka och redovisa sina förslag.

– Vi fick tjugo minuter var att presentera våra förslag. Det var spännande, jag älskar att tävla. Sedan är det intressant att se hur

andra konstnärer tänker och gör.

Göran Persson vann och nu kom det svåra, att förverkliga konsten.

– Skulpturen kommer vara 8,5 meter hög. Högst upp sitter kronan. Den är rund och i den kommer det att finnas motiv från gruvan. Det är två hus, ett torn och ett vattenhjul. Husen står ovanför ett schakt och är döpt efter det. Först har vi Karl XI schakt. Sedan kommer vattenhjulet, den symboliserar vattnet som var själva drivmedlet i gruvan för. Det andra huset är Drottning Kristinas schakt. Sedan har vi ett klocktorn.

Med belysning

Göran berättar vidare att kronan bärs upp av bred pelare. I pelaren är gruvgångarna och orterna utskurna. Göran Persson visar en gammal karta över alla gångar och utifrån den har han ritat gångarna på pelaren.

– Skulpturen kommer att vara i två skikt och ha belysning. När det lyser kommer gruvans gångar i pelaren att lysa.

Han har alltså valt att jobba

med rostfritt stål och corténplåt. Corténplåt är framtaget för att sitta på ställen där man inte kommer åt att hålla rent, skorstenar till exempel. Efter ett tag blir den rostig men det är bara på ytan.

– Den är lite underlig, beroende på vart i Sverige man bor ser nyanserna i rost olika ut. Det beror på utsläpp och sånt. Jag var och tittade på värmeverket i Sala och såg där hur färgen på rost skulle se ut. Själva kronan kommer jag att elpolera. Det kommer att se ut som silver, säger han.

Degerforsföretag

Göran Perssons skulptur selsätter fem företag, fyra av dem i Degerfors.

– Det värsta blir själva resningen. Då får jag äta beta-blockerare, jag blir så nervös då. Allt kan hända, transporten krånglar, kranen kan tappa den eller något liknande, säger Göran Persson och skrattar.

Den 19 december reses statyn men invigningen blir inte förrän till våren.

Anders Persson

Karlskoga Tidning 6 nov 2002:

Karlskoga Tidning onsdag 6 november 2002

DEGERFORS 11

Posab svetsar jätteskulptur

För tredje gången samarbetar Degerforsföretaget Posab med Karlskoga-konstnären Göran Persson. Den här gången gäller det en 8,5 meter hög "stoppskylt" som ska placeras vid infarten till Sala silvergruva.

Sala kommun vill att fler ska hitta vägen till turistområdet Sala silvergruva, men entrén har varit dåligt markerad och det ska man ändra på nu. Ett EU-bidrag bekostar en ny entré och för att få fram förslag på hur en sådan skulle kunna se ut kontaktade kommunen kulturarbetsförmedlingen i Örebro. Det blev en tävling med åtta konstnärer varav Göran Persson alltså var en.

Det blev också Göran som drog det längsta strået.

Gruvschakt

- Vi fick två veckor på oss. Jag försökte läsa in vad de ville ha, gjorde ett förslag och presenterade det, berättar Göran Persson.

Görans konstverk kommer alltså att stå vid infarten till gruvan, placerat på ett stenfundament med sten från gruvan. Det består av en hög pelare i så kallad corténplåt som ska vara rödbrun. Pelaren ska föreställa ett stiliserat gruvschakt med utskurna gångar. En elpolerad "krona" o rostfritt stål placeras högst upp och i den finns silhuetter av byggnader vid gruvan

Foto: CAMILLA HALLSTRÖM

Det har blivit många turer till Posab för konstnären Göran Persson. Här samtalar han med Kenneth Carlsson, anställd på Posab.

utskurna liksom ett hjul som symboliserar de stora vattentäckningar som gått åt i gruvan.

- Skulpturen ingår i ett mycket större projekt som innefattar hela infarten med belysning med mera. Vid uppfarten till gruvan kommer det finnas fem mindre högar med stenar som ska belysas, berättar Göran Persson.

Skulpturen innehåller 45 delar och väger tre ton. Konstverket går på 300 000 kronor men summan för hela projektet blir mycket större än så.

Valet av Posab var enkelt för Göran. Han har nämligen samarbetat tidigare med företaget med fint resultat.

- Första gången gjorde vi hä-

tarna till cirkusrondellen i Karlskoga. För två år sedan handlade det om fotbollsprofilerna på Stora Halla och nu detta. Det är det största svetsjobbet hittills för Posab.

Camilla Hallström
0586-411 90

camilla.hallstrom@karlskogatid.se

Foto: CAMILLA HALLSTRÖM

Karlskogakonstnären Göran Persson visar modellen över hur den färdiga skulpturen ska se ut. Påminner det inte om ett upp- och nervänt utropstecken, eller en termometer?

” Silvergruvan ”

Förslag av Göran Persson 20020617

Med tre tydliga och stiliserade former - **silvermynt, gråsten och gruvans schakt och gångar**, har jag valt att göra ett modellförslag för konstnärlig gestaltning av Sala Silvergruva.

Jag tycker det är viktigt att biltrafiken som passerar i farten kan ”läsa av” innehållet / budskapet i skulpturen. Därför har jag försökt förena en formmässigt tydlig skulptur med den traditionella skyltens funktion.

Skulpturen, som blir 7,5 meter hög plus fundament, placeras intill vägkorsningen och kommer att fånga uppmärksamhet till sig och bli en startsignal. På båda sidor om uppfartsvägen placeras stenrösen ut med jämna mellanrum. På så vis aktiveras hela området med enkla medel och det blir självklart vart avfarten till silvergruvan är.

Skulpturen kommer att signalera det enkla budskapet att här finns något intressant – Stanna här! Detta förstärks/ upprepas genom texten Sala Silvergruva som finns högst upp på skulpturens topp.

Skulpturen består av tre huvuddelar:

Fundamentet – gråberg och betong.

Pelaren – Cortenplåt med utskuret mönster. (Cortenplåt är konstruerad så att underhåll ej behövs. Den rostas endast på ytan och får en varmröd färg men är i övrigt helt beständig).

Cirkeln – ett silvermynt med utsågad siluett i rostfri plåt som elpoleras så att en silvrig yta uppstår.

Dessa tre huvuddelar symboliserar från botten bergets fyndigheter – silvermalmen, arbetet i gruvan genom gruvschaktet och dess gångar och på toppen Silverstadens uppkomst genom en siluett av kända byggnader vid gruvan och i staden.

Belysning

För att få ut mesta möjliga av utsmyckningen är det noga att den fungerar även under den mörka delen av året. Därför är belysningen viktig och verket kommer att belysas dels utifrån men även inneifrån för att få ett spännande utseende även då det är mörkt.

Likaså skall även stenrösen förses med ljus. Detta kan göras genom att belysningen placeras inuti stenhögen och effekten blir som vid en tänd snölykta.

Teknisk beskrivning

Vid tidigare utsmyckningar jag gjort så har jag tagit råd av tekniker och konstruktörer redan vid skissarbetet. Detta har jag gjort även denna gång och fått positiva besked. De har tyckt att modellen är fullt möjlig att utföra.

Fundamentet

Betongsöcket som vid gjutningen förses med 2 u-balkar, ca. två meter höga. Över dessa lyfts sedan skulpturen på plats och fixeras med bultförband eller svets.

Runtom placeras gråsten samt några större stenblock.

Pelaren

I två Cortenplåtar vattenskärs mönstret. Mellan dessa plåtar svetsas stöd så att en lätt sandwich-konstruktion bildas. Utmed långsidorna svetsas två u-balkar. I det 20 cm. breda mellanrummet monteras sedan belysningen.

Cirkeln – Silvermyntet

Reliefverkan uppstår genom att två identiskt utsågade siluetter med 20 cm. mellanrum placeras på toppen. På min modell kommer inte de utsågade husen till sin rätt då skalan inte medger det. Men i verkligheten blir ytan ca. 2,5 m bred så då kan jag få med alla detaljer. Genom att välja kallvalsad rostfri plåt, 8 mm tjock, som elpoleras kommer ytan att få en silveraktigt utseende. Se materialprov.

Silvermyntet träs över pelaren och svetsas fast. All sådan delmontering kommer att göras klar innan transport så att det vid slutmontering på fundamentet endast behövs lyfikran en kort stund.

Mått

Totalhöjd	7,5 meter
Pelaren	2 m bred
Silvermyntet	2,5 m i diameter
Fundamentet	1 x 3.5 x 2,5 m

Placering

Jag har märkt ut på ritningen var jag i första hand tänkt mig skulpturens placering. Men jag vill samråda med Er om detta så att vi tillsammans väljer ut den mest optimala platsen. Fundamentets höjd är tänkt att det skall ha samma plan som körbanan. Därför har stenröset en dubbel funktion.

De sju mindre stenhögarna skall ha en diameter på ca. 3 m i botten.

Tidsplan

De största plåtjobben har ca. 3 veckors leveranstid från det att de får färdigt ritningsunderlag. Svetsarbetet ca.3 veckor. Tidsmässigt kan jag styra undan andra jobb så att vi omedelbart kan starta.

Övrigt

Valet av plåtmaterial gör att skulpturen är helt **underhållsfri**.

Metoden som används vid plåtbearbetningen är **miljövänlig**.

Grundkonstruktionen går att använda vid kommande utsmyckningar av **rondeller**. Då kan tre mindre plåtar svetsas samman till en trefot och sedan kan belysning även där placeras innanför. Texten kan ändras till Sala Silverstaden och kommunen kan lättare profilera sig mer entydigt, helhetsbilden som Silverstaden förstärks.

Souvenir som blir helt egen för Sala kan lätt tas fram genom en förenklad nerskalad modell och med en annan typ av sockel.

Kostnadsberäkning

Vid genomgången noterade jag att kostnader för fundament och ytterbelysning kunde ligga utanför utsmyckningens budget, därför har jag inte räknat på detta här.

Rostfri plåt, Corténplåt, U- balk och Vattenskärning	55
Svetsarbeten	35
Elpolering	07
Lastbilstransport med emballage	04
Cad-ritning/ IT- support	04
Anställning 6 mån. x 19.000:-	114
Text folie	03
Inre belysning	30
Bilresor	05
Diverse	+ 04
	261
Stöd från AF Kultur 6 mån. x 7.000:-	- 42
	219